

Træder vi i karakter eller trækker vi os tilbage?

Nordiske lokale og regionale perspektiver på 2030-dagsordenen og tiden derefter

Anna Berlina
Nora Sánchez Gassen
Kerstin Bly Joyce
Rebecca Eriksson

Indholdsfortegnelse

Opsummering	3
1. Introduktion	4
2. Vigtigste konklusioner	7
21 Hvad er fordelene ved at arbejde med 2030-dagsordenen?	7
22 Hvad er udfordringerne?	10
23 Hvordan opnår vi hurtigere resultater?	15
24 Ideer og visioner ud over 2030	19
3. Vigtigste punkter	23
4. Overvejelser fra de finske og norske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder	25
Referencer	27
Om denne publikation	28

Denne publikation findes også som en webversion online:

<https://pub.nordregio.org/pb-2026-1-nordic-views-on-2030-agenda>

Opsummering

De Forenede Nationers 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling opstiller 17 mål for bæredygtig udvikling (verdensmål), der skal nås inden 2030. Der er kun fire år tilbage, så nu er det afgørende, at vi sætter skub i sagen. Samtidig foregår der diskussioner om, hvilken form for global ramme der skal styre den bæredygtige udvikling efter 2030. Det giver os en vigtig mulighed for at præsentere indsigt, der kan bidrage til den fremtidige dagsorden.

Denne politiske sammenfatning præsenterer perspektiver fra nordiske eksperter i bæredygtighed på lokalt og regionalt niveau samt ungdomsrepræsentanter angående implementeringen af 2030-dagsordenen. Det undersøger, hvad der fungerer, hvor der stadig er mangler, og hvilke tiltag der kræves for at opnå hurtigere resultater. Den skitserer også deres prioriteter og forventninger til den globale bæredygtighedsramme efter 2030. Formålet er at sikre, at deres viden og erfaringer afspejles i det fremtidige globale udviklingsarbejde, så der kan ydes mere effektiv støtte til de folk, der implementerer og fremmer bæredygtighedsarbejdet i praksis.

Indsigterne stammer fra fokusgruppediskussioner og interviews, der er gennemført som led i projektet "Bæredygtige nordiske kommuner og regioner", som udføres af Nordregio i samarbejde med nordiske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder (LRGA'er).

Vigtigste punkter:

- 1. 2030-dagsordenen skaber reel værdi, når den forankres i den lokale forvaltning.** Implementeringen har givet konkrete fordele for nordiske lokale aktører, men der kræves stadig en betydelig indsats for at styrke og fastholde effekten.
- 2. Lokalt og regionalt arbejde er afgørende, men det kræver vedvarende støtte.** Subnationale myndigheder er afgørende for at opnå meningsfulde fremskridt i forhold til verdensmålene, men de er afhængige af stabilt politisk engagement, effektive koordineringsmekanismer og tilstrækkelige ressourcer.
- 3. Det politisk lederskab bliver afgørende for, om resultatet er succes eller stagnation.** Fornyet og stabil politisk opbakning på tværs af alle forvaltningsniveauer er afgørende for at fremskynde implementeringen og sikre, at 2030-dagsordenen omsættes til reel og varig indvirkning.
- 4. 2030-dagsordenen skal udvides og finpudses – ikke erstattes.** Rammen for 2030-dagsordenen bør fastholdes, men med en udvidet tidsramme samt større forenkling, hvor det er hensigtsmæssigt, tilpasning til de aktuelle realiteter og stærkere implementeringsmekanismer, der kan skabe reel forandring.

1. Introduktion

Helsinki. Billede: Yadid Levy / norden.org

Ifølge FN (2025) er vi globalt set kun på rette spor mht. omkring 18 % af verdensmålene, mens cirka 66 % enten ikke er på rette spor eller skrider for langsomt frem. I 2020 understregede en rapport fra OECD den afgørende rolle, som lokale og regionale myndigheder spiller. Det blev bemærket, at omkring 65 % af de fastlagte verdensmål ikke kan nås uden deres medvirken (OECD, 2020).

I denne sammenhæng er det afgørende at indsamle erfaringer fra lokale og regionale aktører baseret på deres arbejde med 2030-dagsordenen og ikke blot identificere succeser, men også udfordringer, mangler og forbedringsmuligheder. Lige så vigtigt er det at forstå deres forventninger og prioriteter for det globale bæredygtighedssamarbejde efter 2030. Set i lyset af deres afgørende rolle i implementeringen af verdensmålene bør enhver fremtidig dagsorden tage udgangspunkt i deres behov, realiteter og perspektiver.

Den nordiske kontekst rummer værdifuld læring fra implementeringen af verdensmålene, der er præget af lokale aktørers omfattende erfaring med 2030-dagsordenen. Flere træk ved den nordiske model understøtter et effektivt lokalt engagement i implementeringen af verdensmålene. Der er blandt andet tale om stærkt lokalt selvstyre og autonomi, en åben og tillidsfuld dialog på tværs af forvaltningsniveauer, proaktive sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder, kommunernes tidlige implementering af verdensmålene samt en samarbejdsorienteret borgerkultur. Disse elementer blev også undersøgt nærmere i den [nordiske frivillige subnationale gennemgang](#) (2024).

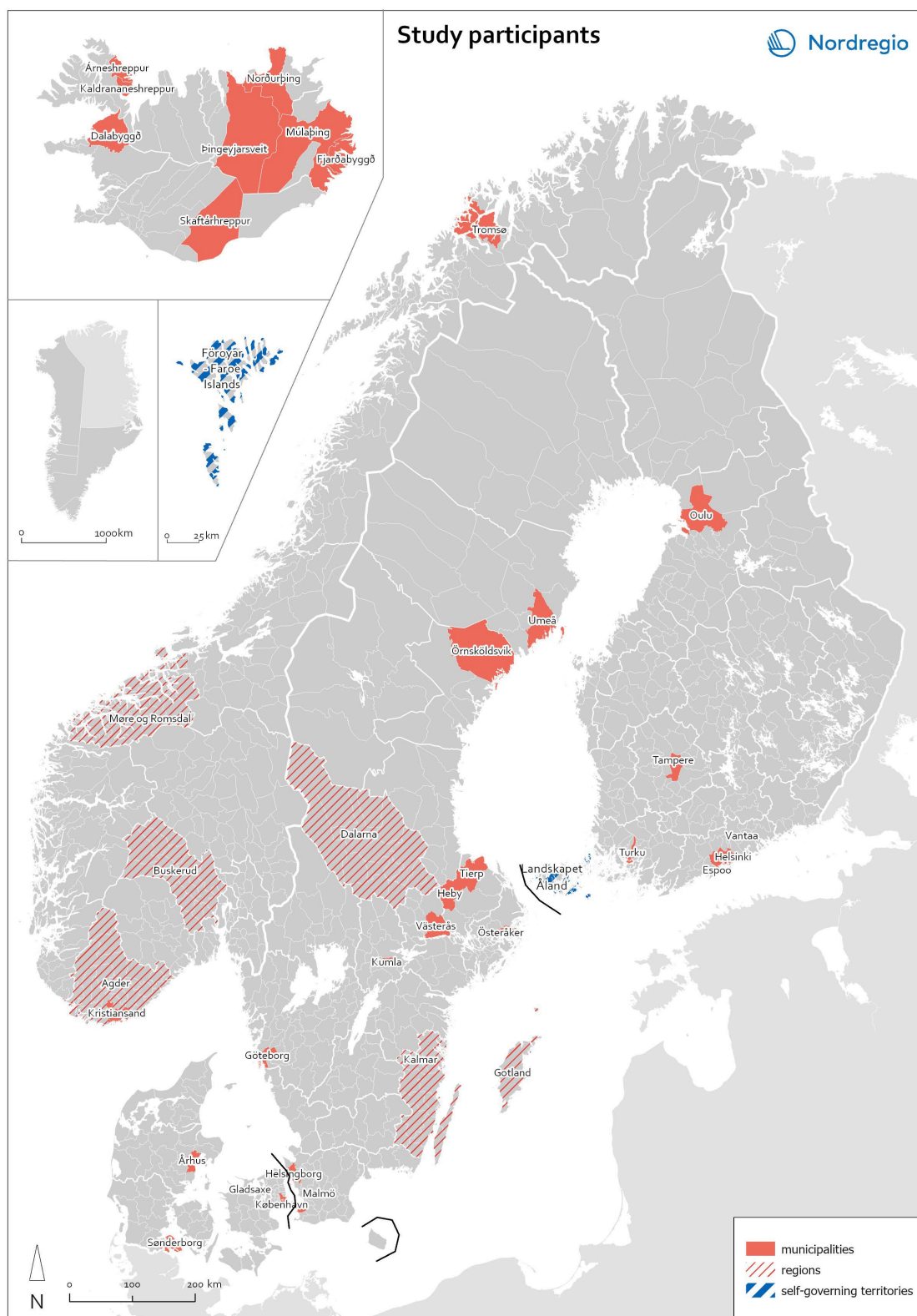
De formelle drøftelser om den globale ramme for bæredygtig udvikling efter 2030 indledes på topmødet om verdensmålene i september 2027 i overensstemmelse med Fremtidspagten, der blev vedtaget på Fremtidstopmødet i 2024. Forud for mødet er der allerede sat gang i forberedende undersøgelser og høringer blandt beslutningstagere og eksperter. Denne politiske sammenfatning bidrager til disse bestræbelser ved at præsentere perspektiver fra nordiske aktører inden for bæredygtighed i lokale og regionale myndigheder, nordiske organisationer for lokale og regionale myndigheder (LRGA'er), der varetager kommuners og regioners interesser, samt ungdomsrepræsentanter.

METODER

Denne politiske sammenfatning er baseret på resultater fra fokusgruppediskussioner, suppleret med interviews og skriftlige bidrag fra nordiske bæredygtighedseksperter. Mellem foråret og vinteren 2025 blev der indhentet synspunkter fra 30 kommuner, 6 regioner, 6 sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder (LRGA'er)^[1], Ålands regering og 4 ungdomsrepræsentanter. Kort 1 viser studiedeltagerne fra kommuner og regioner, herunder de selvstyrende områder Åland og Færøerne.

Kommunerne og regionerne blev udvalgt i tæt dialog med sammenslutningerne af lokale og regionale myndigheder, som anbefalede de relevante kandidater i hvert land. De fleste bidragsydere var offentligt ansatte, der arbejdede som bæredygtighedsrådgivere eller specialister inden for områder som klimaindsats, miljømæssig og social bæredygtighed eller biodiversitet. På Island deltog også projektadministratorer, der arbejdede med bæredygtig lokalsamfundsudvikling. Ungdomsrepræsentanter fra Danmark, Finland, Island og Sverige blev inddraget via nordiske miljø- og bæredygtighedsorganisationer.

1. Den finske sammenslutning af lokale og regionale myndigheder, den islandske sammenslutning af lokale myndigheder (Samband íslenskra sveitarfélaga), den norske sammenslutning af lokale og regionale myndigheder (KS Kommunesektorens organisasjon), den svenske sammenslutning af lokale myndigheder og regioner (Sveriges Kommuner och Regioner), den færøiske kommuneforening (Føroya Kommunufelag) og Ålands kommuneforbund (Ålands kommunförbund).

Kort 1. Deltagere i undersøgelsen: kommuner, regioner og selvstyrende områder. Bemærk: Sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder og ungdomsrepræsentanter er ikke repræsenteret på kortet.

2. Vigtigste konklusioner

Reykjavik. Billede: Yadid Levy / norden.org

Nedenstående opsummering fremhæver centrale perspektiver og temaer, der kom frem under fokusgruppediskussioner og interviews med nordiske subnationale aktører, lokale og regionale myndighedsorganisationer samt ungdomsrepræsentanter. På grund af det korte format i en politisk sammenfatning er noget af indholdet forkortet, og det har ikke været muligt at inkludere alle budskaber fra drøftelserne. I stedet er der fokus på de punkter, der blev drøftet mest, og som blev rejst af flere deltagere.

Vores resultater opsummerer:

- Fordelene ved at arbejde med 2030-dagsordenen
- Udfordringerne ved at arbejde med 2030-dagsordenen
- Sådan sættes der skub i arbejdet med 2030-dagsordenen
- Visionerne for den globale udviklingsdagsorden efter 2030

2.1 Hvad er fordelene ved at arbejde med 2030-dagsordenen?

Nordiske aktører bemærker, at 2030-dagsordenen har bidraget positivt til bæredygtighedsarbejdet i løbet af det seneste årti. Dette afsnit skitserer nogle af de væsentligste fordele, som deltagerne har fremhævet – lige fra hvordan dagsordenen fremmer samarbejde, til hvordan den præger den lokale indsats.

2030-dagsordenen fungerer som et fælles sprog og en fælles ramme

"Det fantastiske ved 2030-dagsordenen er, at den giver os et fælles sprog - alle ved, hvad den henviser til, også selvom de ikke kender detaljerne."
– en repræsentant fra Sverige

Ifølge fokusgruppedeltagerne er en af de største styrker ved 2030-dagsordenen dens rolle som kommunikationsværktøj. Verdensmålenes genkendelige og farverige design giver rammen en visuel identitet, der hjælper nordiske kommuner og regioner med at formulere og kommunikere deres bæredygtighedsarbejde både internt og eksternt. Derudover nævnte deltagerne, at verdensmålene har skabt et fælles sprog, der muliggør bredere deltagelse på tværs af sektorer og interessentgrupper.

2030-dagsordenen er relevant for lokalt arbejde og lokal praksis

"Jeg synes, at meget af indholdet er meget relevant og en del af vores daglige arbejde i byen. Vi arbejder reelt frem mod de samme mål - hvad enten vi taler om verdensmålene eller ej."
– en repræsentant fra Finland

Nordiske kommuner og regioner, der understøttes af en stærk velfærdsmodel og lokale forvaltningstraditioner, har mange forskellige ansvarsområder. Ud over offentlige serviceydelser såsom uddannelse, sundhedspleje og affaldshåndtering arbejder de også med initiativer, der omfatter støtte til social samhørighed, udvikling af attraktive boligområder og forbedring af livskvaliteten (Ström Hildebrand et al., 2024). Set i lyset af hvor bredt ansvarsområderne favner, understregede deltagerne, hvor godt 2030-dagsordenen stemmer overens med deres daglige arbejde og ansvarsområder.

2030-dagsordenen fremhæver bæredygtighedens holistiske natur

"Styrken ved dagsordenen er, at den anerkender de tre dimensioners indbyrdes afhængighed - social, miljømæssig og økonomisk."
– en repræsentant fra Sverige

2030-dagsordenen har forbedret, hvordan nordiske aktører forstår og griber bæredygtighed an. Rammen har hjulpet med at udvide opfattelsen af, hvad bæredygtighed omfatter. Den rækker ud over miljøspørgsmål for at inkludere andre dimensioner såsom sundhed, trivsel, fred, social samhørighed og økonomisk velstand.

Nogle kommunale repræsentanter bemærkede, at 2030-dagsordenen har hjulpet kommunalt ansatte med bedre at genkende bæredygtighedsdimensionerne i deres egne roller. Den har fremmet forståelsen af, at bæredygtighed ikke er begrænset til miljøafdelinger eller kan behandles et "sideprojekt", men at der er tale om et fælles ansvar, der involverer hele organisationer og alle dele af samfundet. En række af studiets deltagere understregede, at dette har bidraget til en mere integreret tilgang til bæredygtighedsarbejdet på tværs af lokale og regionale forvaltninger.

2030-dagsordenen er en inspirationskilde

"Det var meget nyttigt, at 2030-dagsordenen blev præsenteret, fordi vi kunne henvise tilden og lære af den, men også blive inspireret af den. Samtidig kunne vi vise, at vores arbejde for bæredygtig udvikling lokalt også bidrager til den globale indsats, selvom det kun er et lille bidrag."
– en repræsentant fra Ålands Landskabsregering

Nogle deltagere i undersøgelsen bemærkede, at 2030-dagsordenen har tilvejebragt en ramme der kan samle lokale aktører om en fælles vision, der giver både retning og motivation. På den måde har den hjulpet med at transformere bæredygtighedsarbejde fra isolerede lokale ansvarsområder til deltagelse i en verdensomspændende bevægelse. Rammen har givet kommuner og regioner klarere prioriteter og retning for, hvor de bør fokusere deres indsats. Dermed har 2030-dagsordenen skabt en følelse af momentum og muligheder. Flere nordiske repræsentanter understregede, at et af dagsordenens største bidrag kan være at opretholde den kollektive vilje til at handle og øge troen på, at en mere bæredygtig fremtid stadig er inden for rækkevidde gennem en fælles indsats.

2.2 Hvad er udfordringerne?

Den lokale og regionale implementering af 2030-dagsordenen er også stødt på en række udfordringer. Deltagere i undersøgelsen fortæller om langsomme fremskridt for flere af verdensmålene, især økologiske mål såsom biodiversitet, bæredygtigt forbrug og produktion, vand og transport samt sociale dimensioner, herunder ligestilling og trivsel. Her præsenteres de største udfordringer, som deltagerne nævnte.

Geopolitisk ustabilitet og globale usikkerheder spænder ben for bæredygtigheden

"En ting, vi oplever, er, at verden omkring os har ændret sig. Vi kan mærke usikkerheden i resten af Norden hvad angår den politiske retning, vi bevæger os i - ikke blot i Norden, men også i Europa og globalt."
– en repræsentant fra Ålands Landskabsregering

Nordiske aktører bemærkede, at stigningen i global ustabilitet og globale kriser har flyttet opmærksomheden væk fra at fremme bæredygtighed og over mod andre presserende problemstillinger. Fokus er skiftet til at opretholde eksisterende forpligtelser og løse lovbestemte opgaver på forskellige forvaltningsniveauer. Derfor fremhævede aktørerne modstridende prioriteter og en øget spænding mellem kortsigtede behov og langsigtede bæredygtigheds mål. Voksende sikkerhedsbekymringer, økonomisk pres og et øget fokus på krisehåndtering overskygger implementeringen af verdensmålene og gør det svært for lokale aktører at holde momentum. Nogle deltagere udtrykte endda bekymring for, at "ekstraordinært lederskab i negativ forstand" kan være med til at styre de globale dagsordener væk fra bæredygtighed. Den ustabile globale situation skaber modløshed – også på lokalt plan – så det bliver vanskeligt at fastholde fokus på arbejdet med verdensmålene på lokalt og regionalt niveau.

Et fald i den politiske opbakning og manglende koordinering på tværs af forvaltningsniveauer

"Der har været en tilbagegang [i den politiske opbakning] på EU-plan og globalt plan. Støtten på lokalt plan er mangelfuld eller ikke-eksisterende [...]. Det er svært at holde emnet aktuelt, hvis det mangler offentlig og politisk opmærksomhed samt momentum."
– skriftligt bidrag, en repræsentant fra Finland

En mangel på politisk prioritering og tydeligt lederskab er fortsat en udfordring for nordiske kommuner, hvilket er blevet påpeget i tidligere studier (Ström Hildestrand m.fl., 2024).

På trods af at situationen spidser til, fortalte adskillige repræsentanter fra kommuner og regioner under fokusgruppeinterviews om en svækkelse af den nationale politiske opbakning til 2030-dagsordenen og bæredygtighed i bredere forstand. I de senere år er signalerne og ressourcerne fra globale, EU- og nationale myndigheder blevet svækket, hvilket har skabt afledte effekter, der undergraver det lokale implementeringsarbejde.

Deltagerne i fokusgrupperne understregede desuden, at et manglende engagement på nationalt plan har skabt strukturelle barrierer og usikkerhed. Det skyldes, at koordineringsmekanismerne er faldet bort samt utilstrækkelig finansiering, hvilket har gjort det vanskeligt for kommuner og regioner at opretholde momentum. Flere fokusgruppedeltagere bemærkede, at den stigende politisering af verdensmålene gør det vanskeligere at forankre det lokale bæredygtighedsarbejde. Visse kommuner er endda begyndt at benytte sig af strategier, der omgår problemet og undgår potentiel modstand ved at undlade at nævne begrebet "bæredygtighed" eksplicit.

Deltagerne i undersøgelsen fremhævede også, at uklare nationale rammer og prioriteringer fragmenterer indsatsen, og det tvinger lokale aktører til at benytte ad hoc-løsninger eller "genopfinde den dybe tallerken". For eksempel påpegede nogle lokale og regionale aktører, at mål vedrørende miljø og folkesundhed er gledet ud af debatten, og at opsynssystemer og indikatorer er blevet svækket.

Manglende kendskab til og forståelse for 2030-dagsordenen

"En af de største udfordringer, vi har haft på lokalt plan, er den generelle mangel på forståelse for verdensmålene - ikke blot selve målene, men også helhedsorienteret bæredygtighed generelt. Folk genkender ofte de farverige ikoner for de 17 verdensmål, men de undersøger ikke altid, hvad de egentlig betyder."
– en repræsentant fra Finland

Selvom 2030-dagsordenen har bidraget til at øge forståelsen af bæredygtighed (se foregående afsnit), er der stadig huller i folks viden. Nordiske aktører fortæller om en vedvarende mangel på kendskab til og forståelse af 2030-dagsordenen. Flere kommuner påpegede, at mange interessenter mangler en helhedsorienteret forståelse af bæredygtighed, og at det begrænser integrationen i den daglige drift og den strategiske planlægning. Dette hul i folks viden består på tværs af sektorer og forvaltningsniveauer. Selv når engagementet er stort, genkender interessenter ofte ikonerne for verdensmålene, men har svært ved at omsætte de globale mål til en lokal kontekst og praksis. Desuden har mange kommuner vanskeligt ved at sprede budskabet hinsides "det sædvanlige publikum" og engagere den brede befolkning. Det bidrager til lav kendskabsgrad og en begrænset bredere opbakning til 2030-dagsordenen, især blandt grupper med ringe interesse for eller lav tillid til bæredygtighedspolitikker.

Vanskeligheder ved at arbejde helhedsorienteret og overvinde silotænkning

"Silostrukturerne - disse 'vertikale rør' - udgør en væsentlig hindring. Det er her, vi skal bevæge os fremad."

– en repræsentant fra Sverige

Den siloopdelte struktur i den offentlige forvaltning er fortsat en stor udfordring ifølge nordiske aktører. 2030-dagsordenens systemiske ambition undergraves af fragmenterede prioriteter og en mangelfuld integration i den generelle forvaltning.

Deltagerne i undersøgelsen fremhævede, at bæredygtighed typisk er organiseret på tværs af separate afdelinger (miljømæssige, sociale og økonomiske) med minimal koordinering på tværs af sektorer. Denne fragmentering skaber huller, dobbeltarbejde og modstridende mål, samtidig med at muligheder for synergier går tabt, og ansvaret for tværgående spørgsmål svækkes. I nogle myndigheder behandles bæredygtighed endda som en separat aktivitet og uddelegeres til miljøafdelinger frem for at blive integreret i de centrale processer. Det kan medføre, at den operationelle planlægning sjældent tager højde for de helhedsorienterede konsekvenser, og dermed bliver det vanskeligt at opnå en reel transformation.

Overdrevent fokus på økonomisk vækst overskygger andre bæredygtighedsdimensioner.

"Jeg kan bekræfte, at det er meget svært for mange politikere at bevæge sig ud over målet om vækst. De fleste andre mål, der fastsættes - selv lokalt - måles ud fra, hvad de betyder for vores vækstambitioner. Og hvis de strider mod disse ambitioner, er det om regel væksten, der vinder."

– en repræsentant fra Danmark

Lokale og regionale aktører udtrykte bekymring over, at økonomisk vækst fortsat er det dominerende paradigme, og at præstationer på kommunalt niveau primært vurderes ud fra BNP og finansielle indikatorer. I praksis ryger bæredygtighed ofte bagest i køen af prioriteter, når den står i modsætning til vækst.

På trods af anerkendelsen af alternative mål for fremskridt meldte fokusgruppedeltagerne ud, at systemiske forandringer møder stærk politisk og kulturel modstand på tværs af forvaltningsniveauer. Dette spændingsforhold undergraver integrationen af sociale og økologiske prioriteter i forvaltning og planlægning. Der findes ganske vist værktøjer til at måle fremskridt "ud over BNP", men disse mangler gennemslagskraft og står fortsat i skyggen af vækstkrav, hvilket svækker en reel omstilling til bæredygtighed.

2030-dagsordenen er for kompleks og behandler ikke modstridende mål på tilstrækkelig vis.

"Verdensmålene er komplekse - og når en lille kommune forsøger at kaste sig over alle 17 mål og 169 delmål, overvældes den let af det bureaukrati, der følger med."
– en repræsentant fra LRGA

Nordiske repræsentanter, især fra mindre lokalsamfund, synes, at 2030-dagsordenens 17 verdensmål og 169 delmål er overvældende og vanskelige at implementere. Nogle af deltagerne i undersøgelsen bemærkede også, at dagsordenen ikke er udformet som et praktisk redskab, og at det hæmmer en effektiv lokal implementering. Desuden påpegede deltagerne, at rammen mangler et klart "dilemma-perspektiv", idet målene ofte fremstilles i entydigt positive vendinger, uden at der tages højde for spændingsfelter mellem forskellige målsætninger – såsom økonomisk vækst kontra klima- og naturbeskyttelse. Uden redskaber til at håndtere kompromiser eller forstå indbyrdes afhængigheder har de lokale aktører svært ved at håndtere målkonflikter og udnytte synergier, hvilket er en hæmsko for effektiv implementering og udbredelse.

Det er komplekst at måle fremskridt inden for bæredygtighed.

"Der er udført et godt arbejde med indikatorer, men der er stadig behov for mere, og adgangen til meningsfulde lokale data er fortsat begrænset. Hvis det ikke måles, er det let at nedprioritere."
– en repræsentant fra Norge

Måling og overvågning af fremskridt inden for bæredygtighed er fortsat en udfordring for nordiske kommuner på grund af fragmenterede tilgange og utilstrækkelige lokale indikatorer. Kommuner kæmper ofte med indikatorer af dårlig kvalitet samt begrænsede data og begrænset analysekapacitet. Visse mål, såsom CO₂-udledninger, er relativt lette at kvantificere, mens andre – herunder trivsel, biodiversitet og diskrimination – fortsat er uklare og vanskelige at måle. Det medfører ujævn opfølgning og indebærer en risiko for, at mindre målbare mål nedprioriteres.

Visse aktører påpegede desuden, at overvågningen ofte fokuserer på lokal udvikling og dermed overser globale virkninger – såsom forbrugsbaserede emissioner og afledte effekter. Frivillige lokale statusrapporter kan bære præg af stærke lokale resultater, men stadig skjule betydelige globale aftryk. Inkonsekvente indikatorer, utilgængelige data, en mangel på ansvar og manglende registrering af indirekte effekter undergraver både den lokale opfølgning og de systemiske fremskridt mod verdensmålene.

Små lokalsamfund står over for kapacitetsbegrænsninger og indbyrdes forbundne udfordringer.

"Det er virkelig vanskeligt for folk at opbygge en fremtid, når de ikke har nogen tro på, at de får adgang til god infrastruktur."

– en repræsentant fra Island

Mange nordiske kommuner pegede på vedvarende udfordringer med manglende finansiering og kapacitetsmangel i forbindelse med arbejdet med bæredygtighed. Mindre og fjerne lokalsamfund samt øsamfund rammes uforholdsmæssigt hårdt; ofte har en enkelt medarbejder flere forskellige roller i den lokale forvaltning, hvilket giver begrænset kapacitet til langsigtet strategisk arbejde.

Derudover står disse mindre kommuner ofte over for indbyrdes forbundne demografiske og socioøkonomiske udfordringer, der kan forstærke hinanden og undergrave den lokale bæredygtighedsudvikling. Deltagerne påpegede, at unges fraflytning, befolkningsnedgang og en aldrende befolkning kan svække lokale arbejdsmarkeder og økonomiske udsigter, samtidig med at det bliver vanskeligere at opretholde offentlige tjenester og infrastruktur. I takt med at sådanne tjenester begrænses, kan kommuner få svært ved at tiltrække og fastholde indbyggere, hvilket skaber en fornemmelse af, at områderne er inde i en nedadgående spiral.

2.3 Hvordan opnår vi hurtigere resultater?

På baggrund af udfordringerne nævnt i det foregående afsnit diskutererede studiets deltagere måder at omfokusere opmærksomheden på 2030-dagsordenen og opnå hurtigere resultater i forhold til verdensmålene.

Styrkelse af politisk lederskab, ansvarlighed og koordinering

*"2030-dagsordenen er ikke hele løsningen. Det er bare en ramme. Der skal være en reel vilje - både politisk og blandt tjenestemænd - for virkelig at drive forandring."
– en repræsentant fra Sverige*

Politisk lederskab var en af de mest hyppigt nævnte påkrævede faktorer for at fremskynde gennemførelsen af 2030-dagsordenen. Deltagerne i undersøgelsen understregede, at et vellykket bæredygtighedsarbejde afhænger af politisk støtte på alle forvaltningsniveauer, da dette giver mandatet, ressourcerne og retningen, der kræves til langsigtede indsatser. De understregede også, at en sådan støtte skal være stabil og forudsigelig for at opretholde momentum og opnå varige virkninger.

Lederskab på nationalt plan blev gentagne gange fremhævet som særligt vigtigt for lokale og regionale bæredygtighedsindsatser. Deltagerne bemærkede, at de nationale regeringer spiller en nøglerolle i at fastsætte prioriteter og juridiske krav samt i at skabe nationale fora for vidensudveksling. De kan også støtte regionale og lokale aktioner ved at stille finansielle ressourcer til rådighed, udvikle fælles indikatorer til måling af fremskridt og koordinere indsatser på tværs af forvaltningsniveauer for at undgå fragmentering. Strengere opfølgings- og rapporteringskrav blev set som nøglen til at sikre bidrag fra alle forvaltningsniveauer.

Omstrukturering og tilpasning af dagsordenen til aktuelle realiteter

*"Jeg tror, at bæredygtighedsarbejde - og 2030-dagsordenen i særdeleshed - ikke længere er et særlig "hot" emne. Vi skal tilpasse det til den nuværende kontekst og bruge terminologi, der vinder genklang i dag. Vi skal præsentere det, vi har, på en måde, som flere mennesker kan forholde sig til."
– en repræsentant fra Sverige*

Som beskrevet i det foregående afsnit bemærkede flere af deltagerne i undersøgelsen, at de mange udfordringer og kriser, der har ramt Norden og andre lande i de seneste år, har fjernet opmærksomheden fra langsigtede bæredygtighedsindsatser. For at flytte opmærksomheden tilbage på 2030-dagsordenen anbefalede deltagerne, at ordlyden og rammerne for verdensmålene tilpasses. Dette kan f.eks. omfatte at knytte bæredygtigheds mål mere udtrykkeligt til nye prioriterede områder som modstandsdygtighed og beredskab. I stedet for at behandle 2030-dagsordenen som en statisk plan opfordrede deltagerne til at se den som en fleksibel ramme for handling, der kan hjælpe med at opbygge robuste, socialt sammenhængende samfund, der er modstandsdygtige over for forstyrrelser.

Prioritering af nøgleområder og forbedring af værktøjer til måling af fremskridt

"Vi har brug for mere klarhed og fokus, og hvert land kunne identificere centrale fokusområder for de næste fem år."

– en repræsentant fra Norge

Flere deltagere foreslog at koncentrere indsatsen på en række nøgleområder, der kræver særlig opmærksomhed, herunder beskyttelse af økosystemer, infrastruktur, boliger og arbejdspladser. Ungdomsrepræsentanter understregede også behovet for et fornyet fokus på at støtte bæredygtighedsindsatsen i landene i det globale syd.

Måling af fremskridt og udvikling af passende indikatorer blev set som afgørende for at sikre, at bæredygtighedsindsatsen får de ønskede resultater og for at muliggøre sammenligninger på tværs af kommuner. Stærkere national koordinering kan spille en vigtig rolle i denne sammenhæng, da det forhindrer kommuner i at skulle skabe separate indikatorer og målesystemer uafhængigt. Samtidig understregede deltagerne, at eventuelle fælles indikatorer bør baseres på eksisterende data og give tilstrækkelig fleksibilitet til at afspejle lokale behov.

Del succeshistorier, motivér andre og lær af hinanden

"Lad os fremhæve de gode eksempler fra kommuner og civilsamfundet. De kan modbalancere følelsen af, at det hele falder fra hinanden globalt. Lokalt er der masser af håb."

– en repræsentant fra Sverige

Mange repræsentanter for lokale og regionale myndigheder understregede, hvor vigtigt det er at fremhæve succeshistorier og fremelske optimisme. De bemærkede, at der foregår inspirerende arbejde på det subnationale niveau, men at det ofte kun formidles i begrænset omfang. Fremvisning af gode eksempler og fremskridt kan hjælpe med at motivere til yderligere handling og modvirke opfattelsen af, at 2030-dagsordenens momentum svækkes.

Deltagerne understregede også værdien af aktionsfællesskaber og netværk for at styrke motivationen. Sådanne fællesskaber kan hjælpe bæredygtighedseksperter med at dele god praksis og indsigt, yde peerstøtte og øge bevidstheden om hvilke tilgange, der har været mindre vellykkede.

Prioritering af kommunikation og engagering af interessenter

"Dagsordenen virker stadig ret abstrakt for de fleste mennesker. [...] Vi har brug for noget, der udløser følelsen: "Det her handler også om mig. Det er vores fælles fremtid."

– en ungdomsrepræsentant

Deltagerne i undersøgelsen understregede vigtigheden af at styrke den offentlige formidling af 2030-dagsordenen og inddrage en bred vifte af interessenter. Formidlingsarbejdet bør benytte et klart og let forståeligt sprog og demonstrere, hvordan verdensmålene har betydning for forskellige regioner og kommuner, herunder hvordan bæredygtighedsindsatsen skaber konkrete lokale fordele og forbedrer livskvaliteten.

Deltagerne understregede også, at det lokale bæredygtighedsarbejde kan forbedres betydeligt ved at inddrage beboere, virksomheder og andre aktører. Mange kommuner og regioner fortalte om positive erfaringer med deltagelsesmetoder, som har bidraget til at trække på folks ideer, mål og bekymringer og samtidig øget tilliden til lokale beslutningstagere. Vendes blikket fremad, argumenterede flere deltagere for endnu stærkere engagement fra interessenter, såsom skoler, civilsamfundsorganisationer, oprindelige samfund og den bredere befolkning.

Ungdomsrepræsentanter understregede, at deltagelsen ikke udelukkende bør være afhængig af frivilligt arbejde, da det risikerer kun at involvere dem, der allerede er aktive. For at sikre, at forskellige stemmer bliver hørt, foreslog deltagerne at tildele midler og tilbyde kompensation, især når de engagerer unge og marginaliserede grupper. De fremhævede også, at det er nødvendigt at kommunikere proaktivt med samfund, der typisk er mindre involverede i beslutningstagningen. For eksempel, ved at møde mennesker og imødekomme forskellige former for kommunikation og deltagelse.

Gør bæredygtighed mainstream og opbyg kapacitet

"Jeg tror, at det ville være nyttigt for verdensmålene og for bæredygtighedsarbejdet generelt, hvis vi [...] prøver at tilnærme os tanken om, at det ikke er et separat arbejde i byen."

Det er snarere en integreret del af vores daglige arbejde, uanset hvor du arbejder i en kommune – uanset om du er lærer, dagplejer eller infrastrukturarbejder."

– en repræsentant fra Finland

Deltagerne drøftede også, hvad de regionale og lokale myndigheder selv kunne gøre for at styrke deres bæredygtighedsarbejde. Flere foreslog, at offentlige forvaltninger kan implementere bæredygtighed mere effektivt ved at integrere verdensmålene i det daglige arbejde – på tværs af alle roller og afdelinger – i stedet for at behandle dem som et særskilt projekt, der forvaltes af en særlig "taskforce".

Nogle deltagere advarede dog om, at denne mainstreaming-strategi kan indebære en risiko for fragmentering, hvis sammenhængen mellem verdensmålene går tabt. Uden en klar forståelse af, hvordan målene hænger sammen med hinanden, risikerer særskilte afdelinger at gå glip af synergieffekter, hvor fremskridt på ét område også kan generere fordele på andre. Tilsvarende kan potentielle kompromiser gå ubemærket hen, hvilket fører til utilsigtede negative virkninger, når mål følges i isolation.

For at tackle disse udfordringer opfordrede deltagerne til stærkere støtte til kompetenceopbygning og udvikling af redskaber, der gør sammenhængen mellem verdensmålene mere synlige og hjælper med at håndtere målmæssige konflikter. De understregede også behovet for klarere vejledning om, hvordan man arbejder med 2030-dagsordenens komplekse og integrerede karakter i offentlige forvaltninger, der ofte er præget af sektoropdeling og fragmenterede strukturer.

Fremsæt et forretningsgrundlag for bæredygtighed

"Vi eksperimenterer endda med, hvordan man kan sætte et prisskilt på naturen, for at inkludere den som en faktor i den økonomiske planlægning. Hvis naturen bliver en del af værdisystemet, er det måske mere sandsynligt, at vi værner om den."
– en repræsentant fra LRGA

Deltagerne overvejede også, hvordan vi kan opnå hurtigere resultater i forhold til de miljømæssige mål. For at bremse overforbruget af naturlige ressourcer og påvirke folks adfærd, bemærkede de, er det vigtigt at sikre, at de miljømæssige omkostninger ved resourceforbrug afspejles i priserne. De foreslog også at implementere økonomiske incitamenter for at gøre bæredygtige valg mere rentable.

Derudover fremhævede deltagere fra sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder behovet for større økonomisk støtte til at fremme bæredygtighedsindsatsen. Især for mindre samfund kan leveringen af selv basale tjenester til bæredygtighed, såsom spildevandsrensning, bebyrde de lokale budgetter kraftigt. For at muliggøre mere ambitiøse mål og planer for bæredygtighed kan der være behov for yderligere finansiering, f.eks. i form af statsstøtte eller via målrettede finansieringsstrømme.

2.4 Ideer og visioner ud over 2030

Synspunkterne nedenfor afspejler de nordiske perspektiver på en bæredygtig udviklingsplan efter 2030, herunder den ønskede retning, hvordan den bedre kan støtte de lokale indsatser, og nye prioriteter.

Bred opbakning til at udvide og videreudvikle 2030-dagsordenen

"Vi har investeret så meget tid og energi i at forstå den nuværende [dagsorden]. Vi ønsker ikke at bruge yderligere ti år på at bygge den op fra bunden."
– en repræsentant fra Norge

Der var bred opbakning blandt studiedeltagerne til at bevare og videreudvikle den eksisterende 2030-dagsordensramme i stedet for at erstatte den helt. De bemærkede, at der allerede er foretaget betydelige investeringer i at forstå og implementere den nuværende dagsorden og understregede, at det er vigtigt at bygge videre på dette fundament. Nogle argumenterede for, at en stabil og kontinuerlig ramme giver en følelse af retning og tryghed i en verden med konstant forandring. Andre udtrykte bekymring for, at en helt ny ramme ville kræve betydelige ressourcer til opbygning af institutionel kapacitet, hvilket potentielt ville fjerne fokus fra implementeringen på lokalt niveau.

Flere deltagere i undersøgelsen understregede behovet for at forenkle dagsordenen, for eksempel ved at reducere antallet af delmål. Dette blev anset for særligt vigtigt i mindre kommuner, som ofte opererer med begrænset kapacitet og ressourcer. Samtidig understregede deltagerne vigtigheden af at bevare dagsordenens holistiske og integrerede karakter.

Støtte til en mere radikal global udviklingsplan efter 2030

"Jeg hælder mere til en radikal tilgang - at skærpe målene frem for at udvande dem."
– en ungdomsrepræsentant

Ungdomsrepræsentanter udtrykte deres støtte til en mere radikal transformation af den globale bæredygtighedsramme efter 2030. De gik ind for konkrete og mere ambitiøse mål, der eksplicit tackler systemiske udfordringer, herunder afvejninger mellem økonomisk vækst og klimaindsats.

Slå et slag for globalt ansvar

"Jeg synes, det er vigtigt, at delmålene, indikatorerne og opfølgningsmekanismerne også afspejler, hvordan den vestlige verden påvirker udviklingsmulighederne i andre lande. Det omfatter, at vi anerkender de negative konsekvenser."

- en repræsentant fra Sverige

Nogle deltagere understregede, at den fremtidige globale ramme skal være anvendelig på tværs af forskellige politiske og sociale kontekster. Helt afgørende bør den være forankret i en dekolonial tilgang og anerkende, hvordan handlinger i det globale nord kan påvirke udviklingsmulighederne andre steder, herunder i form af negative afsmittende effekter.

Sørg for, at den fremtidige ramme er fleksibel og tager højde for lokale kontekster

"Dagsordenen bør være fleksibel og kontekstfølsom, så der er plads til lokaleprioriteter og kulturelle perspektiver."

- skriftligt bidrag, en repræsentant fra Norge

Flere deltagere understregede behovet for en fleksibel, kontekstfølsom ramme, der gør det muligt for kommunerne at tilpasse den til deres specifikke behov, prioriteter og kulturelle kontekster. Et tilbagevendende tema i diskussionerne var opfordringen til et stærkere rumligt perspektiv, der anerkender regional mangfoldighed. Deltagerne kritiserede 2030-dagsordenens "samme løsning for alle"-tilgang og rumlige blindhed og fremhævede, at den ikke anerkender geografiske og demografiske forskelle. De understregede, at dagsordenen efter 2030 bør tage bedre højde for de vidt forskellige forhold, ressourcer og kapaciteter i små, landlige kommuner sammenlignet med større bykommuner, da disse forskelle i høj grad påvirker de forskellige regioners evne til at engagere sig i verdensmålene.

Styrk kommuners og regioners rolle

"Hvis lokale og regionale regeringer samt civilsamfundet er involveret i at beslutte, hvordan fremtidens globale rammer skal se ud - i stedet for at overlade det helt til FN's medlemslande - tror jeg, det ville have en enorm effekt."

- en repræsentant fra Ålands regering

I de nordiske lande spiller lokale og regionale aktører en afgørende rolle i at fremme bæredygtig udvikling ved at levere væsentlige offentlige tjenester som rent vand, affaldshåndtering og kvalitetsuddannelse, samt ved at engagere lokalsamfund og

imødekomme lokale behov på stedet. Studiedeltagerne støttede kraftigt styrkelsen af lokale og regionale regerings rolle i udformningen af den globale bæredygtighedsramme efter 2030 – både gennem tidligere involvering i forhandlinger og formelle konsultationsprocesser og gennem anerkendelse af deres nøglerolle i implementeringen.

Fokus på implementering og ansvarlighed

"Det burde være meget mere handlingsorienteret, dvs. mere fokuseret på hvordan man faktisk skaberforandring. Og den forandring kommer kun til at ske gennem innovation, nye finansieringsmekanismer, nye teknologier og nye måder at gøre tingene på."

- en repræsentant fra LRGA

Nogle deltagere understregede, hvor vigtigt det er, at den fremtidige globale ramme bliver mere handlingsorienteret, med et skift i fokus fra brede visioner og mål til praktisk implementering. De understregede behovet for tydeligere vejledning og stærkere støtte til at tilpasse målene lokalt samt bedre afstemning med nationale prioriteter. Andre opfordrede til integration af innovation, finansieringsmekanismer og nye teknologier for at opnå hurtigere resultater.

Der blev også lagt vægt på øget ansvarlighed og strengere krav til implementeringen for at sikre, at dagsordenen efter 2030 skaber reelle resultater og ikke blot er symbolsk. Forslagene omfattede klarere rapporteringsstandarder samt en klart defineret fordeling af roller og ansvar mellem kommuner, virksomheder og borgere. Nogle deltagere talte for bindende forpligtelser for den offentlige sektor, mens andre advarede mod overregulering og understregede, at ansvarlighed må afbalanceres med fleksibilitet.

En ny måde at overvåge og måle fremskridt på

"Mange af verdensmålenes delmål tackler symptomer, men ikke de bagvedliggende årsager. Dette bør justeres i enhver ny udviklingsdagsorden."

- skriftligt bidrag, en repræsentant fra Norge

Flere nordiske interessenter understregede behovet for at gentænke overvågningen og målingen af fremskridt, så den bliver bedre til at afdække mangler, understøtte læring og prioritering, styre ressourceallokeringen og skabe reel forandring. Der blev blandt andet foreslået, at man fokuserede på at måle det, der virkelig betyder noget – f.eks. grundlæggende årsager såsom ulighed eller uretfærdighed – frem for symptomer såsom fattigdom. Flere af undersøgelsens deltagere talte for at bevæge sig ud over BNP-baserede målestokke og inddrage trivsel, livskvalitet og økologisk bæredygtighed.^[2]

2. Se andre konkrete forslag i afsnittet om at opnå hurtigere resultater.

Gennemgå og tilføj eventuelt nye prioriterede områder til verdensmålene

Deltagerne i undersøgelsen anerkendte, at de eksisterende verdensmål fortsat er relevante, men der var også opbakning til at finjustere målene og potentielt tilføje nye for bedre at afspejle den aktuelle globale kontekst. Flere nordiske aktører understregede, at rammen for tiden efter 2030 i højere grad bør inddrage nye globale udfordringer og megatendenser – såsom digitalisering og kunstig intelligens – og anerkende deres dobbelte rolle som både muligheder og trusler for demokrati, tillid og lighed. Der var også opbakning til at fremhæve områder som økologisk grundlag, livskvalitet, demokrati, retfærdighed og menneskerettigheder.

Miljømæssige grundlag

"Overforbrug som en slags grundlæggende årsag til mange miljøproblemer i det globale nord generelt - det, mener jeg, er noget, vi bør lægge mere vægt på."
– en repræsentant fra Finland

Flere deltagere efterlyste en tydeligere formulering omkring de planetære grænser og en stærkere vægt på de økologiske fundamenter. Klimaindsats, beskyttelse af biodiversitet, håndtering af overforbrug, omstilling til en cirkulær økonomi og sikring af økosystemtjenester blev fremhævet flere gange.

Livskvalitet

"Et fokus på livskvalitet er faktisk det bedste svar på de mentale og sociale kriser, vores borgere står over for [...]." Derfor er pointen om fællesskab så vigtig - fordi fællesskaber giver os en anden måde at løse problemer på.
– en repræsentant fra Danmark

Flere af undersøgelsens deltagere opfordrede til, at vi bevæger os væk fra vedvarende økonomisk vækst som det primære mål for fremskridt og udvikling. I stedet opfordrede de til, at den fremtidige ramme for bæredygtighed prioriterer livskvalitet, trivsel og blomstrende lokalsamfund. Det er især vigtigt set i lyset af de stigende udfordringer med mental sundhed og sociale kriser.

Demokrati, retfærdighed og menneskerettigheder

"Kernen i bæredygtig udvikling er fortsat nødt til at være forankret i menneskerettighederne og princippet om, at ingen lades i stikken. Denne kerne bør være stabil [...], det vil sige modstandsdygtig over for kriser og politiske skift."
– en repræsentant fra LRGA

Med blikket rettet mod tiden efter 2030 understregede undersøgelsens deltagere behovet for at lægge større vægt på demokratiske værdier, borgerdeltagelse og menneskerettigheder, navnlig i takt med tiltagende geopolitiske usikkerhed, kriser og polarisering.

3. Vigtigste punkter

Billede: Tina Stafrén / sweden.se

Denne undersøgelse inddrager synspunkter fra nordiske lokale og regionale aktører – herunder kommuner, regioner, sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder samt ungdomsrepræsentanter. Der udtaler sig om den nuværende status og fremtiden for 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling. Deres perspektiver giver en vigtig indsigt i, hvordan man kan opnå hurtigere resultater og udforme en praktisk funktionel ramme for tiden efter 2030.

Mange nordiske kommuner og regioner har gjort betydelige fremskridt med at implementere 2030-dagsordenen i løbet af det seneste årti. Rammen har skabt et fælles sprog for bæredygtighedsarbejdet, og den helhedsorienterede tilgang har muliggjort et mere integreret bæredygtighedsarbejde på tværs af nordiske lokalsamfund. Implementeringen står dog over for en række vanskeligheder – og de vokser. Dette studie er blevet gennemført på et tidspunkt, hvor verden står over for stigende geopolitiske spændinger og konkurrerende prioriteter. Den politiske opbakning til 2030-dagsordenen og bæredygtighed generelt er svækket i flere dele af Norden, og det skaber udfordringer for den lokale indsats for at fremme verdensmålene.

På trods af disse komplekse udfordringer ser nordiske kommuner og regioner, der har integreret verdensmålene i deres forvaltningsstrukturer, fortsat klare fordele og merværdi ved at bruge 2030-dagsordenen som en ramme for deres arbejde. Ekspert i bæredygtighed fremhæver, at verdensmålene fortsat er nyttige som et kommunikationsredskab, en inspirationskilde og en veletableret ramme.

De resultater, der præsenteres i denne politiske sammenfatning, er vigtige af flere årsager. For det første fremhæver de den afgørende rolle, som lokale og regionale myndigheder har i at bibeholde momentum for 2030-dagsordenen, selv når den globale og nationale opmærksomhed aftager. For det andet viser de, at dagsordenen fortsat er et værdifuldt redskab – navnlig når verdensmålene institutionaliseres i lokale forvaltningssystemer – til at fremme kontinuitet og modstandskraft over for politiske skift og økonomisk usikkerhed. For det tredje minder de vores nationale regeringer og internationale aktører om, at vedvarende politisk lederskab, koordinering på tværs af forvaltningsniveauer og økonomisk støtte er afgørende. Uden denne støtte risikerer den lokale implementering at gå i stå og blive symbolsk eller fragmenteret. Især mindre og afsidesliggende lokalsamfund oplever akutte kapacitetsbegrænsninger og indbyrdes forbundne udfordringer, hvilket kræver målrettet støtte.

2030 er kun fire år væk, og der bliver talt mere og mere om, hvad der skal ske efter 2030. Ikke desto mindre understreger de lokale og regionale myndigheder vigtigheden af, at vi ikke mister fokus, men fastholder ambitionen om at opnå størst mulige fremskridt i forhold til bæredygtighedsmålene inden 2030. En stor del af disse fremskridt kan opnås lokalt og regionalt. Lokale og regionale myndigheder anbefaler en række redskaber til at sætte skub i udviklingen: At inddrage lokale virksomheder, civilsamfundet og borgerne, dele succeshistorier og fremhæve betydningen af 2030-dagsordenen for at skabe stærke og modstandsdygtige lokalsamfund.

Med blikket rettet ud over 2030 gjorde deltagerne det klart, at de ikke ønsker en fremtid uden en samlende global dagsorden. I stedet efterlyste de en udvidet og videreudviklet ramme, der bygger videre på den nuværende dagsordens styrker og håndterer dens begrænsninger. Deltagerne kom med forskellige synspunkter på, hvordan dagsordenen bør videreudvikles – eksempelvis om den skal forenkles, om der skal tilføjes nye verdensmål, om der skal indføres strengere milepæle for subnationale aktører, eller om det lokale selvstyre skal bevares. De var imidlertid enige om, at nordiske nationale og subnationale aktører er nødt til at fastholde ambitionerne, udvise lederskab og fortsat "holde fanen højt" for bæredygtig udvikling. Som en deltager udtrykte det: "Vi må ikke give efter. Vi er nødt til at kæmpe med næb og kløer for at vise, at der er tale om centrale problemstillinger."

4. Overvejelser fra de finske og norske LRGA'er

Eveliina Kiema-Majanen
og Anne Romsaas

Billede: Julia Kivelä / Visit Finland

Nordregio har siden 2018 forsket i den lokale og regionale implementering af 2030-dagsordenen i Norden i samarbejde med nordiske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder (LRGA'er). Repræsentanter for fire sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder (KS, Kuntaliitto, Samband og SKR) har støttet arbejdet med denne politiske sammenfatning ved at bidrage med ekspertise, feedback og rådgivning. To repræsentanter deler deres overvejelser om projektsresultaterne i følgende udtalelse.

Når vi vender blikket fremad, er budskabet fra de finske og norske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder klart: 2030-dagsordenens ånd og principper er fortsat relevante for nordiske kommuner. Uanset hvilke nye udfordringer der opstår – hvad enten det drejer sig om økonomisk usikkerhed, demografiske forskydninger og teknologiske paradigmer eller de stadig større konsekvenser af klimaforandringer – tilbyder rammen fortsat noget essentielt. Den giver os et fælles sprog, en måde at sikre sammenhæng på og en praktisk vejledning til at udforme kommuner og byer, hvor folk virkelig har lyst til at bo.

Kernen i dette arbejde er en forpligtelse til langsigtet, helhedsorienteret og bæredygtig beslutningstagning. Disse principper udgør fundamentet for at skabe robuste, retfærdige og fremtidssikrede lokalsamfund. Når kommuner forankrer deres valg i disse værdier, styrker de både den lokale trivsel, den økologiske balance og samfundets modstandskraft i mere overordnet forstand.

2030-dagsordenen giver også en stærk mulighed for at fremhæve betydningen af forvaltning på flere niveauer, hvilket udgør kernen i støtten af sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder. Et stærkt samarbejde mellem lokale, regionale, nationale og internationale aktører er både et forvaltningsmæssigt ideal og en praktisk nødvendighed. Vi kan ikke nå verdensmålene for bæredygtig udvikling ved at arbejde isoleret. De bygger på et fælles ansvar og en koordineret indsats.

Derfor fremhæver de finske og norske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder 2030-dagsordenens rolle som en slags vejviser for de kommende år. Den er fortsat med til at skabe sammenhæng, ambitioner og formål i det lokale bæredygtighedsarbejde og til at forankre den fremtid, som borgerne i Norden fortjener. Budskaberne fra lokale myndigheder og ungdomsrepræsentanter, der præsenteres i denne politiske sammenfatning, udgør vigtig viden for os som sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder. De kommer til at inspirere vores arbejde med 2030-dagsordenen og – endnu vigtigere – påvirke vores perspektiver på mulighederne for den næste dagsorden.

Referencer

OECD. (2020). OECD-program for en territorial tilgang til verdensmålene.

<https://www.oecd.org/cfe/territorial-approach-sdgs.htm>

Ström Hildestrand, Å., de Jesus, A., Berlina, A., Berbert Bruno, K., Sánchez Gassen, N., Eklöf, A., Guðrún Björnsdóttir, A., Romsaas, A., Bak Nygaard, C., Kiema-Majanen, E., Hjorth-Johansen, K. & Hellström, M. (2024). *Det nordiske syn på bæredygtighed – erfaringer gjort på lokalt plan* (Nordregio-rapport 2024:16). Nordregio. <https://doi.org/10.6027/R2024:16.1403-2503>

FN (2025). Rapport om verdensmålene for bæredygtig udvikling, 2025.

<https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2025.pdf>

Om denne publikation

Træder vi i karakter eller trækker vi os tilbage? Nordiske lokale og regionale perspektiver på 2030-dagsordenen og tiden derefter

Anna Berlina, Nora Sánchez Gassen, Kerstin Bly Joyce og Rebecca Eriksson

Denne politiske sammenfatning er udarbejdet af Nordregio som led i Nordisk Ministerråds projekt om bæredygtige nordiske kommuner og regioner. Projektet gennemføres i tæt samarbejde med nordiske sammenslutninger af lokale og regionale myndigheder.

Nordregio politisk sammenfatning

2026:1 ISSN: 2001-3876

DOI: <http://doi.org/10.6027/PB2026:1.2001-3876>

© Nordregio 2026

Kommunikation: Axel Eriksson, Nordregio Layout:

Marija Zelenkauské, Nordregio

Forsidebillede: Frank van Hulst / unsplash.com

Nordregio

Nordregio er et førende nordisk og europæisk forskningscenter for regional udvikling og planlægning, og blev etableret af Nordisk Ministerråd i 1997. Vi udfører løsningsorienteret og anvendt forskning, der tackler aktuelle problemstillinger – både fra et forskningsmæssigt perspektiv og set med beslutningstageres og praktikeres øjne. Nordregios forskning spænder over internationale, nationale, regionale og lokale niveauer og dækker et bredt geografisk område med fokus på Norden, Østersøområdet, Europa og Arktis.

Nordregio Holmamiralens

Väg 10 Skeppsholmen

Stockholm, Sverige

www.nordregio.org